

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok VII.

WARSZAWA, DNIA 15 MARCA 1930 R.

Nr. 5.

TREŚĆ:

	str.		str.
Ruch służbowy	53	Zbyteczne zamieszczanie w załączonych listach inkasowych B podpisów lub parafów przy literach „W” lub „Z”	54
Dokładne wypełnianie blankietu zawiadomienia o zmianach służbowych	53	Sprostowanie	55
Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości o lichwie pieniężnej	53	Położenie gospodarcze Polski w lutym 1930 r. na podstawie sprawozdań Oddziałów	55
Przestrzeganie środków ostrożności przy nadawaniu i odbieraniu z poczty przesyłek wartościowych	54	Położenie gospodarcze Polski	62
Sporządzanie arkusza płatniczego dla każdej podaży wekslowej na oddzielnym blankiecie	54	Urzędowa stopa dyskontowa w poszczególnych państwach	64

Ruch służbowy.

Nominacje.

Dr. Tomasz Buczkowski, urzędnik Wydziału Personalnego, mianowany Zastępcą Naczelnika tegoż Wydziału.

Urzednicy Oddziałów mianowani Zastępcami Dyrektorów Oddziałów:

Bolesław Kulon z Jasła — w Jarosławiu,
Wojciech Pietraszek ze Lwowa — w Rzeszowie,
Henryk Tyrała z Jarosławia — w Nowym Sączu.

Emerytowanie.

Antoni Lewicki, urzędnik Centralnej Księgowości i Julian Wolffheim, urzędnik Wydziału Administracyjnego.

Dokładne wypełnianie blankietu zawiadomienia o zmianach służbowych.

(Dział II Spisu Okólników).

Annul. sta 242 1930

Mimo kilkakrotnych przypomnień Oddziały nie wypełniają należycie wszystkich rubryk blankietu zawiadomienia o zmianach służbowych (form. Nr. 248), powodując wzrost zbytecznej korespondencji między Wydziałem Personalnym i Oddziałami.

Ponieważ niedokładność taka utrudnia Wydziałowi Personalnemu kontrolę ruchu służbowego — poleca się wypełniać ściśle i dokładnie wszystkie kolumny wymienionego formularza, w szczególności ostatnią rubrykę, zawierającą — oprócz powodu przerwania pracy — także ilość dni urlopu, udzielonego pracownikowi; ponadto należy zaznaczać daty i numery pism Dyrekcji Banku, zarządzających pewne zmiany.

Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości o lichwie pieniężnej.

(Dział I Spisu Okólników).

W Dzienniku Ustaw Nr. 10 z 19 lutego 1930 r., poz. 70, ogłoszone zostało rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości z 11 lutego 1930 r. o lichwie pieniężnej. W myśl § 2 wymienionego rozporządzenia korzyści majątkowe, osiągane przy czynnościach kredytowych przez przedsiębiorstwa bankowe, nie mogą przekraczać 12% w stosunku rocznym.

Ograniczeniem powyższem nie objęto zwrotu kosztów porta, damna i opłat stemplowych oraz prowizji obrotowej na rachunkach otwartego kredytu i bieżących, która jednak nie może przekraczać $\frac{1}{4}\%$ od większej strony obrotu, po potrąceniu od niej salda i pozycyj frankowych, albo $\frac{1}{4}\%$ od salda początkowego danego okresu.

Na powyższe rozporządzenie zwraca się uwagę Oddziałów i poleca przestrzegać, ażeby instytucje finansowe, korzystające z kredytu w Banku Polskim, nie pobierały nadmiernych odsetek.

Przestrzeganie środków ostrożności przy nadawaniu i odbieraniu z poczty przesyłek wartościowych.

(Dział III i XIII Spisu Okólników).

Przy przenoszeniu gotówki lub innych wartości w lokalu biurowym, a zwłaszcza poza obrębem budynku bankowego, np. przy nadawaniu na pocztę i odbieraniu stamtąd, powinny być zachowane środki ostrożności, zabezpieczające mienie bankowe przed stratą. W Instrukcji Służbowej cz. V, str. 97, zamieszczono wskazówki właściwego postępowania w normalnych warunkach i ustalono zasady, jakimi winny Oddziały kierować się przy załatwianiu takiej czynności. W pewnych jednak wypadkach, mianowicie w czasie rozruchów, lub też kiedy gmach urzędu pocztowego znajduje się w większym oddaleniu i dojście do niego zmusza pracowników Banku do przechodzenia ulicami mniej ruchliwymi, względnie takimi, przy których znajdują się budowle fabryczne, niezabudowane przestrzenie, domy dla bezrobotnych i t. p., należy wzmocnić ochronę lub ewentualnie wezwać do asysty policję.

Sporządzanie arkusza płatniczego dla każdej podaży wekslowej na oddzielnym blankiecie.

(Dział IV Spisu Okólników).

W myśl Instrukcji Służbowej cz. IV, str. 53, ust. 3, arkusz płatniczy, jako część integralna primanoty żyrowej i dowód kasowy winien być przechowywany w oddzielnej teczce (Okólnik Nr. 103 z 29 listopada 1927 r. p. 12). Ponieważ w niektórych Oddziałach ilość pozycyj zajmuje w arkuszu płatniczym zaledwie kilka linii, zapisywane są przeto — prawdopodobnie ze względu na oszczędzanie formularzy — na jednym blankiecie podaże wekslowe z kilku dni. Arkusz płatniczy winien być sporządzany na osobnym blankiecie dla podaży wekslowej z walutą dyskontową jednego dnia, chociażby wpisana w nim była jedna pozycja, zajmująca tylko jedną linię. Samo określenie arkusza płatniczego jako dowodu kasowego wskazuje na to, że powinien on zawierać pozycje, załatwione i zaksięgowane w jednym dniu, a tem samem musi być sporządzany dla każdej, nawet najmniejszej podaży wekslowej, na osobnym blankiecie.

Zbyteczne zamieszczanie w załatwionych listach inkasowych B podpisów lub parafów przy literach „W” lub „Z”.

(Dział IX Spisu Okólników).

W wielu załatwionych listach inkasowych B zauważyć można przy literach „W” lub „Z”, wskazujących wpływ lub zwrot dokumentów, podpisy albo parafy urzędników, zajętych w dziale inkasowym, którzy zamieszczają je na dowód prawidłowego oznaczenia inkasa lub zwrotu dokumentów oraz przeprowadzonej kontroli. Jakkolwiek uwidocznianie parafów w listach inkasowych B nie może być uważane jako sprzeczne z ogólnymi zasadami, obowiązującymi przy sporządzaniu i sprawdzaniu wykazów, zestawień, załączników i t. p., to jednak ze względu na to, że Instrukcja Służbowa cz. VI (str. 12, ustęp przedostatni) nie wspomina o podobnym obowiązku, należy zaniechać umieszczania w załatwionych listach inkasowych B skrótów podpisów, tem bardziej, że — w razie jakiegokolwiek reklamacji — można łatwo ustalić, którzy urzędnicy zajęci byli w tym dziale czynności w dniu odsyłki list inkasowych B.

S p r o s t o w a n i e.

W notatce p. t. „Zwracanie uwagi na terminy przedawnienia przy opłacie kuponów“, zamieszczonej w Wiadomościach Banku Polskiego Nr. 4, z 28 lutego 1930 r., str. 46, w wierszu przedostatnim, należy zmienić Nr. 1 kuponu od 10% pożyczki kolejowej serji I na Nr. 2, ponieważ kupon, opatrzony numerem pierwszym, uległ przedawnieniu 1 sierpnia 1929 roku.

Położenie gospodarcze Polski w lutym 1930 r. na podstawie sprawozdań Oddziałów.

Rynek pieniężny. Stagnacja gospodarcza trwała w lutym w dalszym ciągu, ulegając w wielu gałęziach stopniowemu pogłębieniu, na co wpłynął przede wszystkim dalszy spadek cen artykułów rolnych. W przemyśle, zależnym od stanu pogody, ciężką sytuację spotęgowały niesprzyjające warunki atmosferyczne. Nader słabe obroty, brak środków obrotowych, niezdolność sprostania terminom płatności nawet wśród firm bardzo poważnych utrzymywały się w dalszym ciągu bez bliższych widoków poprawy, jedynie w bardzo nielicznych branżach dało się zauważyć lekkie odprężenie sytuacji.

Odsetek weksli protestowanych w Banku Polskim w porównaniu do stycznia nieco się zmniejszył i wynosił 5·92% wobec 6·12% w styczniu, co niewątpliwie można uważać za objaw dodatni dla ogólnego stanu wypłacalności, jakkolwiek zaznaczyć należy, że spadek protestów w tym czasie notowany jest niemal corocznie.

Z ogólnej sumy weksli zaprotestowanych 15,4 milj. zł. (w porównaniu do stycznia mniej o 1,4 milj. zł.) na branżę włókienniczą przypadało 5,2 milj. zł. (34%), rolniczą — 2,4 milj. zł. (16%), metalową — 1,2 milj. zł. (8%), skórzaną 0,7 milj. zł. (4·5%), drzewną — 0,6 milj. zł. (4%). Zarówno w odsetku, jak i w cyfrach bezwzględnych dość znaczny spadek protestów w zestawieniu ze styczniem wykazało rolnictwo (o 0,8 milj. zł.), co częściowo należy tłumaczyć uzyskaniem przez rolników odroczeń podatku majątkowego, prolongat kredytów nawozowych oraz na rejestrowy zastaw rolniczy. Odsetek weksli zaprotestowanych branży włókienniczej i skórzaney utrzymał się na poziomie stycznia, wykazując jednak dla włókiennictwa w liczbach bezwzględnych zmniejszenie o 0,5 milj. zł., natomiast wypłacalność branż metalowej i drzewnej pogorszyła się, dając dla każdej o 0,1 milj. zł. protestów więcej, niż w styczniu.

Odsetek zaprotestowanych weksli miejscowych w porównaniu do stycznia, wprawdzie bardzo nieznacznie, jednak zmniejszył się również (1·85% wobec 1·9% w styczniu), co świadczy, że stan finansowy podawców naogół nie uległ pogorszeniu. Największy odsetek zaprotestowanych weksli miejscowych w dalszym ciągu wykazała Łódź (8·16% wobec 7·92% w styczniu), następnie Ostrów (5·53%, wobec 1·54% w styczniu) i Poznań (3·02%). Na uwagę zasługuje znaczny spadek odsetka zaprotestowanych weksli miejscowych w porównaniu do stycznia w Królewskiej Hucie (z 3·58% na 0·62%), w Radomiu (z 7·23% na 1·98%) i w Włocławku (z 4·52% na 2·46%).

Zapotrzebowanie kredytów ze strony handlu i przemysłu było wciąż nader silne i zaspokajane tylko częściowo, ze względu na brak odpowiedniego materiału wekslowego. Wobec osłabienia obrotów, ilość pierwszorzędnych weksli była stosunkowo niewielka w porównaniu do zasobów gotówkowych, pozostających w rozporządzeniu banków.

Stan wykorzystanych kredytów w bankach związkowych wynosił w dniu 31 stycznia 1930 r. 1.357,1 milj. zł., zwiększył się zatem w porównaniu do grudnia r. ub. o 23,8 milj. zł., co nastąpiło wskutek wzrostu pożyczek w otwartym kredycie (o 31,8 milj. zł.), gdyż portfel wekslowy w dalszym ciągu uległ redukcji (o 8,1 milj. zł.). Pogotowie kasowe po przejściowym, związanym z ultimo roku, wzrostem w grudniu — w styczniu kształtowało się mniej więcej na poziomie listopada, wynosząc 63,2 milj. zł., przyczem rezerwa banków w Banku Polskim poważnie wzrosła, wobec zmniejszenia redyskonta o 19,6 milj. zł. Stan wkładów w bankach związkowych w porównaniu z grudniem zmienił się bardzo nieznacznie, wykazując wzrost o 0,1 milj. zł. Wogóle jednak rozwój kapitalizacji ujawnił dalszy stopniowy postęp, wzrastając w ciągu stycznia o 2·4%, jak to przedstawia poniższe zestawienie stanów wkładów terminowych i czekowych (w milj. zł.):

	31.I.30.	31.XII.29.
w Banku Gospodarstwa Krajowego ¹⁾	261,2	247,1
„ Państwowym Banku Rolnym ¹⁾	72,4	66,7
„ bankach związkowych	779,6	779,5
„ komunalnych kasach oszczędności ²⁾	417,1	400,8
Razem	1.530,3	1.494,1

W niektórych instytucjach kredytowych, zwłaszcza mniejszych, nastąpił spadek wkładów dolarowych na korzyść złotych. Poza tem przy podejmowaniu wkładów z rachunków dolarowych żądano wypłat w złotych. Fakty te miały miejsce w związku z pojawieniem się falsyfikatów dolarowych. Wskutek tego na rynku zwiększyła się podaż dolarów, przyczem zawodowi handlarze walutami, szczególnie na głuchej prowincji, korzystając z wytworzonej sytuacji, obniżali kurs dolara o 5 — 15% w stosunku do oficjalnych notowań i to nie tylko przy 100-dolarowych banknotach, lecz nawet przy mniejszych odcinkach.

W połowie lutego, wślad za Bankiem Polskim, została obniżona stopa procentowa banków prywatnych z 13 na 12% przy jednoczesnem obniżeniu stopy procentowej od wkładów. To ostatnie z punktu widzenia interesów wkładców zostało skompensowane bądź w znacznej części, bądź całkowicie (zależnie od rodzaju wkładów) przez zniesienie podatku od kapitałów i rent. Obecnie, w myśl umowy międzybankowej, która zaczęła obowiązywać od 1 marca r. b., banki płacą od wkładów (w nawiasach stawki dawne):

z ł o t o w y c h		d o l a r o w y c h	
a vista bezprowiz.	5 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$	a vista wypłac. gotówką . . .	3 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$ (4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$)
„ prowizyjn.	6 $\frac{0}{0}$	„ „ czekami . . .	4 $\frac{1}{4}$ $\frac{0}{0}$ (5 $\frac{0}{0}$)
„ jednomies. ³⁾	(7 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$)	z wypow. jednomies.	5 $\frac{3}{4}$ $\frac{0}{0}$ (6 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$)
z wypow. jednomies.	7 $\frac{1}{4}$ $\frac{0}{0}$ (8 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$)	„ trzymies.	6 $\frac{3}{4}$ $\frac{0}{0}$ (7 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$)
„ trzymies.	8 $\frac{1}{4}$ $\frac{0}{0}$ (9 $\frac{0}{0}$)	„ sześciomies.	7 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$ (8 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$)
„ sześciomies.	9 $\frac{0}{0}$ (10 $\frac{0}{0}$)		

W związku z przyznaną przez Bank Polski prolongatą pierwszej raty z tytułu udzielonych rolnictwu kredytów na rejestrowy zastaw rolniczy, której płatność przypadała na styczeń i luty, stan wykorzystanego kredytu w dniu 28 lutego zmniejszył się w porównaniu ze stanem w styczniu tylko o 1,9 milj. zł. i wynosił 33,4 milj. zł. Kwota weksli rolniczych z terminem płatności ponad 3 mies. wzrosła z 43,2 milj. zł. w styczniu do 45,1 milj. zł. w lutym.

Ogólny stan przyznanych przez Bank Polski kredytów wzrósł w ciągu lutego o 46,5 milj. zł., czyli o 4,61% i dnia 28. II. wynosił 1.055,4 milj. zł. Ponadto z kredytów oddziałowych korzystało 970 firm o ogólnym przyznanym kredycie 4,7 milj. zł. Wobec jednak braku odpowiedniego materiału wekslowego przyznane kredyty były wykorzystane zaledwie w 63%:

	31. 1. 1930	10. 2. 1930	20. 2. 1930	28. 2. 1930
Portfel wekslowy w milj. zł.	684,5	676,1	670,3	668,4
Pożyczki zastawowe „ „	71,1	70,9	69,5	70,3
	755,6	747,0	739,8	738,7

Spadek wykorzystania kredytów w porównaniu do stycznia był mniejszy o 8,6 milj. zł. i wyniósł 16,9 milj. zł., przyczem zmniejszenie przypadło przeważnie na portfel wekslowy — 16,1 milj. zł., gdy pożyczki zastawowe spadły zaledwie o 0,8 milj. zł.

Zapas kruszców w Banku Polskim wzrósł w ciągu lutego o 0,2 milj. zł., natomiast zapas walut zmniejszył się o 12,2 milj. zł. (w styczniu o 53,1 milj. zł.):

	31. 1. 1930	10. 2. 1930	20. 2. 1930	28. 2. 1930
Pieniądze i należności zagraniczne w milj. zł.				
zaliczone do pokrycia	371,8	367,5	355,9	360,5
niezaliczone „ „	101,3	100,0	99,2	100,4
Razem	473,1	467,5	455,1	460,9
kruszec	700,9	701,0	701,0	701,1

¹⁾ Bez lokat Skarbu Państwa.

²⁾ Wszelkie wkłady z wyjątkiem wkładów instytucyj finansowych. Dane obejmują 359 kas.

³⁾ dla wkładów jednomies. stawki nie ustalono; stosowana jest z nieznacznym odchyleniem stopa, jak dla wkładów z wypowiedzeniem jednomies.

W związku z nieznacznym zmniejszeniem się zapasu walut, a przede wszystkim ze wzrostem obiegu pieniężnego (o 31,8 milj. zł.), w porównaniu ze styczniem zmniejszyło się pokrycie kruszcowe z 41·22% na 40·33% i kruszczowo-walutowe z 63·08% na 61·07%. Wzrost obiegu pieniężnego nastąpił na skutek zakupu w lutym przez Bank Polski papierów procentowych na fundusz zapasowy Banku, wzrostu innych aktywów, a przede wszystkim na skutek wypłat dywidendy od akcji Banku.

W strukturze obiegu pieniężnego zaszły następujące zmiany (w milj. zł.):

	31. 1. 30	10. 2. 30	20. 2. 30	28. 2. 30
Bilety Banku Polskiego	1.246·7	1.208·1	1.165·2	1.281·8
Emisja skarbową:				
bilon	190·0	188·9	185·5	191·6
bilety państwowe	48·0	46·2	42·4	43·1
Razem	1.484·7	1.443·2	1.393·1	1.516·5

Obieg biletów bankowych wzrósł o 35,1 milj. zł., bilonu o 1,6 milj. zł., natomiast biletów państwowych zmniejszył się o 4,9 milj. zł., czyli emisja skarbową skurczyła się o 3,3 milj. zł.

Wraz z recesją życia gospodarczego uległ dalszemu ograniczeniu również obrót bezgotówkowy. Obroty żyrowe w Banku Polskim¹⁾ łącznie z obrotami Izb Rozrachunkowych zmniejszyły się z 5.041,7 milj. zł. do 4.429,4 milj. zł., czyli o 612,3 milj. zł., podczas gdy w styczniu w porównaniu do grudnia spadły tylko o 47,8 milj. zł.

Słaba konjunktura odbiła się również na ruchu giełdy pieniężnej w Warszawie, której obroty z 63,1 milj. zł. w styczniu spadły w lutym do 49,4 milj. zł., czyli o blisko 22%, przyczem na ruch dewizami przypadło 79% ogólnej sumy obrotowej. Obroty akcjami utrzymały się na poziomie stycznia i wyniosły 2,5 milj. zł., z czego prawie 2 milj. zł. przypadło na akcje bankowe, właściwie niemal wyłącznie akcje Banku Polskiego (93% całego ruchu w grupie akcji bankowych), które stały się najpopularniejszym obiektem operacji giełdowych, natomiast obroty papierami lokacyjnymi zmniejszyły się prawie o 27% i wyniosły 6,4 milj. zł., z czego 58% przypadło na obroty listami zastawnymi. W grupie papierów państwowych większym zainteresowaniem cieszyły się w dalszym ciągu obydwa premjówki.

Rolnictwo. W połowie lutego została zawarta umowa polsko-niemiecka w sprawie wywozu żyta. Zadaniem jej jest centralizacja eksportu żyta i przydział zleceń na wywóz specjalnym organizacjom eksportowym obu państw. Wywóz dzielić się ma w stosunku 2 do 3, czyli z ogólnej sprzedaży w czasie trwania umowy (od 10 lutego do 1 lipca r. b.) na Polskę przypadnie 40%, a na Niemcy 60%. Umowa ta dotąd nie zdołała jednak wywrzeć pożądanego wpływu na odprężenie na naszych rynkach zbożowych, tembardziej, że okres pertraktacji polsko-niemieckich został energicznie wykorzystany przez odbiorcze rynki północne, które zdążyły pokryć na pewien czas swe, dość zresztą ograniczone, zapotrzebowania na zboże. Skutkiem tego pierwsza partja żyta, nabytego przez koncern Scheuera, długo nie mogła znaleźć nabywców, dopiero dn. 27.II. udało się umieścić znaczną jej część po cenie 14,5 zł loco Warszawa.

Wobec całkowitego niemal zamknięcia eksportu, a z drugiej strony niedostatecznych w stosunku do podaży zakupów rezerwy eksportowej, uskutecznianych przez Państwowy Bank Rolny, sytuacja na rynku wewnętrznym uległa dalszemu pogorszeniu. Miarą tego był dalszy spadek cen zbóż, szczególnie żyta, co ilustrują przeciętne, tygodniowe ceny na giełdzie poznańskiej, które za 100 kg wynosiły zł.:

Zboże	L u t y				
	27/I—1/II	3—8	10—15	17—22	24—1/III.
pszenica	35·63	34·25	33·00	33·00	33·00
żyto	22·50	21·88	21·06	19·31	17·69
jęczmień	25·25	24·88	24·00	24·00	23·63
owies	17·00	16·88	16·38	16·00	16·00

Najsilniejszą zniżkę cen w ciągu lutego wykazuje żyto — o 21% (w ciągu stycznia — o 12%), następnie pszenica — o 7%; ceny jęczmienia i owsa spadły o 6%. Jeszcze silniej zaznaczył się spadek cen na prowincji, gdzie w małych miasteczkach, korzystając z dużej podaży, stosowano dowolne ceny, często wprost nieprawdopodobne. W większych ośrodkach prowincji usiłowały normować ceny spółki rolne, ponosząc jednak, wobec ich dalszego spadku, często znaczne straty.

¹⁾ Bez wpłat i wypłat gotówkowych.

W porównaniu do poziomu na rynkach zagranicznych ceny w Polsce w dalszym ciągu kształtowały się najgorzej, jak to przedstawia następujące zestawienie w dolarach za 100 kg:

	L u t y				
Pszenica	27/I—1/II	3—8	10—15	17—22	24—1/III
Nowy Jork . . .	4·66	4·51	4·59	4·33	4·17
Hamburg	4·82	—	4·81	—	4·40
Berlin	5·82	5·67	5·69	5·53	5·44
Polska ¹⁾	4·07	3·93	3·89	3·85	3·90
Żyto					
Nowy Jork . . .	3·88	3·78	3·76	3·57	3·44
Hamburg	—	—	3·47	—	3·41
Berlin	3·85	3·85	3·84	3·84	3·84
Polska ¹⁾	2·46	2·40	2·33	2·18	2·06

Pocieszającym objawem, jako bezpośredni efekt zawieszenia walki konkurencyjnej polsko-niemieckiej, jest stabilizacja ceny żyta w Berlinie, co pozwala i u nas spodziewać się wkrótce podobnych rezultatów.

Zapowiedziane przez Rząd środki zaradcze w kierunku złagodzenia obecnego kryzysu rolniczego przybrały już formę realną w postaci uchwalonego w końcu miesiąca sprawozdawczego planu doraźnej pomocy dla rolnictwa, który przewiduje dalsze premjowanie w dotychczasowej wysokości wywozu żyta, oczywiście w ramach, zgodnych z polsko-niemieckim porozumieniem, jak również dalsze premjowanie wywozu owsa i jęczmienia, rozszerzenie akcji zakupu zboża przez rezerwy zbożowe, współdziałanie w reorganizacji Związku Eksporterów Zboża, ułatwienia dla innych zrzeszeń wywozowych, pomoc kredytowa (nawet przed 15 marca r. b. Skarb ma postawić do dyspozycji Państwowego Banku Rolnego na ten cel 22 milj. zł.) i szerokie ulgi podatkowe (państwowe i samorządowe) dla rolników, oraz ulgi taryfowe dla produktów rolnych, wreszcie ochrona rolnictwa przed importem przez podniesienie ceł na pszenicę i mąkę pszenną, sól, tłuszcze jadalne roślinne i zwierzęce, oraz zawieszenie cła od buraków cukrowych do 1.IV.1931 r.

Poza tem należy zaznaczyć, że Państwowe Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie i Mościcach, celem udostępnienia rolnictwu nabycia nawozów sztucznych, przede wszystkim saletry „Nitrofos“, której największe ilości potrzebują rolnicy właśnie na wiosnę pod buraki i dla poprawienia ozimin, opierając się na poważnej pomocy rządowej, podjęły od 1 marca r. b. sprzedaż „Nitrofosu“ na bezprocentowy kredyt do dnia 1 listopada r. b., skutkiem czego cena 1 tonny tego nawozu w ładunkach wagonowych loco fabryka wynosi mniej o 23,5 zł. (402 zł. zamiast 425·5 zł.).

Widoki na zbiory 1930 r. dotąd układają się pomyślnie. Warunki atmosferyczne sprzyjają dobremu stanowi ozimin, zachodzi jedynie obawa, że łagodna zima może spowodować obfity rozwój szkodników. Wobec ciężkiej sytuacji rolnictwa, spodziewane jest ograniczenie obszarów pod zboże jare, z wyjątkiem jednak pszenicy, której obszar prawdopodobnie zwiększy się dość znacznie, w związku z redukcją plantacji buraka cukrowego. Przewidywanie to znajduje potwierdzenie w zwiększonym zapotrzebowaniu pszenicy jarej do siewu.

Obroty ziemniakami były bardzo małe; wobec dużej podaży, ceny w dalszym ciągu zmniejszały.

Spadły również ceny bydła i nierogacizny, skutkiem czego karmienie opasów stało się mniej intensywne, co w konsekwencji pociągnęło za sobą zniżkę cen pasz treściwych.

Ceny masła w pierwszej połowie lutego kształtowały się wprawdzie zwykło, jednak w końcu miesiąca spadły do poziomu ostatniego tygodnia stycznia. Ceny jaj wykazywały stałą tendencję zniżkową, dochodząc w końcu lutego do 170 zł. za skrzynię — 1.440 sztuk, wobec 210 zł. w ostatnim tygodniu stycznia.

Młynarstwo pracowało mniej więcej na poziomie stycznia, popyt na mąkę spadał w dalszym ciągu, gdyż z powodu stałej zniżki cen zarówno hurtownicy jak i piekarze nie zaopatrywali się w większe zapasy.

Ceny otrąb na rynkach zagranicznych znacznie się obniżyły przy jednoczesnym braku popytu, w kraju zaś zapotrzebowanie na otręby ustało zupełnie.

¹⁾ Przeciętne giełdy poznańskiej i warszawskiej.

Browarnictwo. Wobec łagodnej pogody ruch w browarach był 30—40% wyższy, niż w wyjątkowo mroźnym lutym r. z., w porównaniu jednak do przeciętnych z ostatnich lat pięciu większy zaledwie o 5—10% i to tylko ilościowo, gdyż obroty pieniężne, ze względu na niższe ceny piwa (o 5 gr na litrze) ustępowały przeciętnym ostatniego pięciolecia.

Zbyt słoðu był bardzo utrudniony z powodu wzajemnej konkurencji słodowni. Brak odpowiedniej organizacji eksportowej uniemożliwił wywóz zagranicę większych partij.

Jakość gatunków jęczmienia browarnianego na rynku obniżyła się ogólnie, co każe przypuszczać, że lepsze partje zostały już sprzedane częściowo w kraju, częściowo wywiezione zagranicę.

Przemysł węglowy coraz dotkliwiej odczuwał z jednej strony wpływ łagodnej zimy, z drugiej zaś stałego, dalszego ograniczenia ruchu przemysłowego. Pomimo wprowadzenia „świętówek”, a częściowo nawet redukcji załóg robotniczych, co spowodowało zmniejszenie wydobycia węgla w porównaniu do stycznia o 20% — z każdym dniem rosły zapasy węgla na zwałach. Zmniejszenie się eksportu objęło zarówno rynki północne, jak i środkowo-europejskie.

Według tymczasowych obliczeń wydobycie węgla, zużycie wewnątrz kraju i wywóz przedstawiały się następująco (w tys. tonn):

	luty 1930	styczeń 1930
wydobycie	3.008	3.780
zużycie wewnątrz kraju . . .	1.415	1.776
wywóz	865	1.164

Przemysł naftowy. Produkcja utrzymała się na poziomie stycznia. W zagłębiu jasielskim, w Potoku firma „Tryumf” dowierciła szyb o wydajności około 6 wagonów miesięcznie. Kartel sprzedawców produktów naftowych, pracujący nad obniżeniem kosztów produkcji, zamknął w lutym rafinerję „Jasło” oraz ograniczył ruch rafinerji w Krośnie do 35 wagonów miesięcznie.

Zbyt dostateczny, ceny krajowe bez zmiany, spadły natomiast ceny eksportowe dla benzyny, olejów lekkich i oleju gazowego. Zniżka cen benzyny spowodowana była zwiększoną podażą benzyny rumuńskiej, co odbiło się niekorzystnie na wysokości naszego wywozu.

Przemysł hutniczy. Pomimo wyjątkowo sprzyjającej pogody luty nie przyniósł zwykłego w tej porze roku ożywienia w hutnictwie. Syndykat Polskich Hut Żelaznych przydzielił hutom w lutym zamówień na 27.500 tonn, czyli o ca 3.000 tonn mniej, niż w styczniu r. b.; jeżeli jednak uwzględnimy, że cyfry przydziału zamówień za styczeń zawierały część zamówień, pochodzących z grudnia, stwierdzimy w lutym nieznaczny wzrost ilości zamówień. Wzrost ten nastąpił na skutek zwiększenia zamówień rządowych (7.400 tonn, wobec 516 tonn w styczniu), gdyż ilość zamówień prywatnych w porównaniu z wykazaną w styczniu znacznie spadła.

Słabe widoki zbytu przy znacznych zapasach doprowadziły do przewidywanego ograniczenia produkcji pewnych działów, wprowadzenia „świętówek”, a nawet masowych redukcji robotników, gdyż brak dostatecznych kapitałów nie pozwala naszemu hutnictwu na dalszą produkcję przeważnie na skład.

Przemysł metalowy wykazał dalsze pogorszenie sytuacji, z wyjątkiem fabryk wagonów, które pracowały normalnie, oraz warsztatów reperacyjnych przy fabrykach maszyn rolniczych, gdzie praca się wzmogła w związku z zapowiadającą się wczesną wiosną. Poza tem stan zatrudnienia został utrzymany na poziomie stycznia w odlewniach, w dziale rur lanych, oraz w ocynkowniach blachy. Te ostatnie jednak w dużej mierze pracowały na skład.

Stan zamówień metalowego przemysłu przetwórczego zmniejszył się w porównaniu do stycznia 1930 r. o blisko 10.000 tonn i wynosił zaledwie 5.100 tonn.

Przemysł włókienniczy. Wobec pogłębiającego się przesilenia konsumcyjnego, w składach fabrycznych okręgu łódzkiego wzrosło nagromadzenie niesprzedanych towarów. Wartość zmagazynowanej przędzy oceniana jest na 10 milj. zł., tkanin zaś na około 75 milj. zł. Wzrastające trudności zbytu zmuszały do dalszego ograniczania wytwórczości. Aby zapobiec stałej nadprodukcji przemysł tekstylny w dalszym ciągu coraz usilniej wykazywał tendencję do kartelizacji poszczególnych działów. Przygotowania do sezonu letniego, zwykle energiczne na rynku łódzkim o tej porze roku, zaznaczyły się wyjątkowo słabo.

Lepiej nieco odbywała się sprzedaż sezonowa w okręgu bielskim, jednak i tam nader powoli w porównaniu z r. ub., do czego częściowo przyczynił się trzytygodniowy strajk w 7-miu fabrykach

bielskich, obejmujący 1.700 tkaczy. Ograniczenie wytwórczości wzrastało w dalszym ciągu. W składach i w produkcji znajdowało się towaru przynajmniej o 25 — 30% mniej, niż w tymże sezonie r. ub. Ceny tkanin nieco się obniżyły, jednak dla wyprodukowanych materiałów nie mogły się dostosować do obecnej niższej cen surowca. Eksport odbywał się przeważnie na rynki bliskie, jednak w znacznie mniejszych rozmiarach, niż w styczniu b. r. oraz w lutym r. ub. (wywieziono z tego okręgu 28.244 kg tkanin za 1.438 tys. zł.).

Pewna poprawa nastąpiła w okręgu białostockim, gdzie nieczynne dawniej zakłady przemysłowe częściowo (przędzalnie w 50%, tkalnie w 30%) zostały uruchomione, pracując przedewszystkiem nad zamówieniami rządowymi, które zapewniają pracę do końca maja. Poza tem otrzymano zamówienia z Charbina na sukno i koce wartości 60 tys. dolarów. Jednocześnie wzmożł się eksport do Palestyny, Egiptu i Syrii, natomiast został wstrzymany wywóz do krajów bałkańskich (Turcji, Bułgarii i Jugosławii), wobec wiadomości o złej wypłacalności tamtejszych odbiorców. Na rynku krajowym brak ożywienia.

Pod względem zatrudnienia w najlepszym położeniu znajdował się przemysł jutowy, jakkolwiek napływ zamówień był nadal osłabiony.

W przemyśle konfekcyjnym i odzieżowym rozpoczęła się sprzedaż na sezon letni, zbyt jednak był znacznie mniejszy, niż w roku ubiegłym.

Przemysł drzewny. Opady śnieżne, które nastąpiły z początkiem lutego, umożliwiły intensywniejszy wywóz drzewa z lasów. Pomimo to jednak tempo zawieranych transakcyj na surowiec drzewa było bardzo słabe, gdyż tartaki wstrzymywały się z nabywaniem surowca, z jednej strony wobec niekorzystnych koniunktur zarówno w kraju, jak i zagranicą, a z drugiej — ze względu na wysoki poziom cen surowca w lasach państwowych.

Sytuacja przemysłu tartaczanego uległa dalszemu pogorszeniu.

Silnie odczuwał przesilenie gospodarcze przemysł meblarski i mebli giętych, ze względu na małą ilość zamówień oraz słaby eksport.

Przemysł papierniczy w dalszym ciągu pracował w znacznej części na skład, zwłaszcza papiernictwo pakowe, pomimo ograniczenia swej produkcji w ostatnich miesiącach. Poprawie natomiast uległ zbyt papierów bezdrzewnych. Poziom cen zmian nie wykazał.

Przemysł garbarski pracował nadal w ciężkich warunkach, przedewszystkiem ze względu na dawne zapasy, jednak — naogół biorąc — nie wykazał pogorszenia, przeciwnie nawet w odniesieniu do niektórych firm dała się stwierdzić lekka poprawa. Ustalenie się cen od pewnego czasu sprawia, że garbowanie stało się opłacalne.

Szewctwo z niepokojem przyjmuje wzrost konkurencji taniego obuwia czeskiej firmy Baty, godzącej przedewszystkiem w położenie robotników szewckich, wśród których już obecnie jest dużo bezrobotnych.

Przemysł ceramiczny. Sytuacja w cegielniach nie uległa poprawie, duża podaż przy małym popycie spowodowała dalszą zniżkę ceny na cegłę, dochodzącą w porównaniu z 1928 r. do 40%. Nieco lepiej było w dziale sączków, jednak i tu nagromadzono znacznie większe zapasy i doszło do pewnych wahań cen, które przez 2 lata utrzymywały się bez zmiany.

W hutach szklanych w dziale butelek monopolowych nastąpiło skurczenie się produkcji, głównie wskutek zmniejszonego zapotrzebowania ze strony Monopolu Spirytusowego, natomiast w dziale szkła szybowego niektóre huty wykazały dalsze ożywienie produkcji, wskutek zwiększonych zamówień ze strony hurtowników, przedewszystkiem w związku z przewidywaną wyższą ceną na szkło szybowe.

Fabryki fajansu ze względu na sezon, trwający aż do kwietnia, pracowały 4 — 6 dni w tygodniu, dzięki dostatecznym zamówieniom krajowym i zagranicznym; eksport dochodził do 30% produkcji.

Przemysł nawozów sztucznych. Uruchomiona w końcu stycznia r. b. Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Mościcach wyprodukowała do końca lutego 7.080 tonn nawozów sztucznych, z czego dotąd wyeksportowała 2.271 tonn, przeważnie do województw zachodnich. Fabryka przerabia obecnie dziennie około 110 tonn nawozów, produkując nitrofos, siarczan amonu i azotan; w przyszłości ma wyrabiać również i azotan wapniowy. Ostatnio otrzymano większe zamówienie z Belgii na około 20.000 tonn siarczanu amonu.

Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie sprzedała w lutym 14.280 tonn azotniaku (w styczniu — 13.176 tonn azotniaku i 3.131 tonn saletry chorzowskiej i sodowej), z czego 12.880 tonn w kraju i 1.400 tonn na eksport. Niedostateczny zbyt zmusił fabrykę do ograniczenia produkcji do 6.209 tonn, wobec 11.553 tonn w styczniu.

Nawozów potasowych z Stebnika i Kałusza wysłano 34.600 tonn, czyli w porównaniu do stycznia o 5.600 tonn więcej, ponadto eksportowano nieduże partje kainitu do Czechosłowacji. W lutym zaznaczyła się na rynku polskim żywa akcja niemiecko-francuskiego syndykatu potasowego, zmierzająca do ponownych prób opanowania tego rynku. W warunkach sprzedaży kalisyndykatu przewidziane jest ustępstwo w wysokości \$ 0.17 za 100 kg, równające się wysokości obowiązującego u nas cła warunkowego przy imporcie soli potasowych niemieckich.

W stosunku do poprzedniego miesiąca poprawił się również wpływ zamówień na nawozy superfosfatowe, nie był jednak zadowalniający, stanowiąc zaledwie połowę zapotrzebowania zeszłorocznego w tymże miesiącu. Zapasy w porównaniu do stycznia zmniejszeniu nie uległy.

Handel. Pewne ożywienie nastąpiło w handlu bławatnym i konfekcją w związku z wyprzedażami posezonowymi i tak zwanymi „białymi tygodniami“, ruch jednak nie przybrał większych i trwalszych rozmiarów, przyczem sprzedaż wchodzących w skład konfekcji wyrobów trykotażowych i dzianych, ze względu na wyjątkowo ciepłą zimę, całkowicie zawiodła, pogorszając jeszcze bardziej położenie kupców tej branży, którzy obecnie nie są w stanie regulować swych zobowiązań. Hurtownie włókiennicze nie odczuły żadnej poprawy pod względem obrotów, w dalszym ciągu posiadają duże zapasy towaru zeszłorocznego letniego i zimowego, a mając duże zobowiązania z tego tytułu, wstrzymywały się z zawieraniem nowych transakcyj, tembardziej, że fabrykanci zachowywali dużą ostrożność w udzielaniu kredytu. Zakupywane były tylko drobne partje dla odświeżenia zapasów modnym towarem, głównie damskim. W innych dziedzinach handlu zarówno hurtowego jak i detalicznego w dalszym ciągu nastąpił spadek obrotów.

Usilną konkurencję zaostwiają firmy słabsze, które dążą do wyzbycia się swoich towarów za wszelką cenę, często poniżej kosztów własnych, byle tylko zdobyć środki na pokrycie najpilniejszych zobowiązań.

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w styczniu w dalszym ciągu spadł o 4%, głównie pod wpływem niżki cen artykułów rolnych (o blisko 7%). Ceny artykułów przemysłowych spadły o niecałe 2%.

Rynek pracy. Według danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy liczba zarejestrowanych bezrobotnych w dniu 1 marca wynosiła 282.568, wobec 249.462 w dniu 1 lutego, wzrosła zatem w ciągu miesiąca sprawozdawczego o 33.106 (w ciągu stycznia wzrost wynosił 63.035). Największy wzrost bezrobocia nastąpił w grupie robotników niewykwalifikowanych, następnie górniczych, metalowych i budowlanych. W lutym 1929 r. stan bezrobotnych wynosił 182 tys., czyli był mniejszy o 55% od stanu obecnego.

Kronika ustawodawstwa gospodarczego. Z ważniejszych rozporządzeń, wydawanych w lutym, w sprawach gospodarczych należy wymienić następujące:

Rozp. Ministra Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 6. II. 30 (Dz. U. N. 8 poz. 62) przyznaje przy wywozie zagranicę wytworów hutniczych walcowanych oraz niektórych wyrobów metalowych zwrot cła, uiszczanego za sprowadzone z zagranicy do ich wyrobu surowce i niektóre materiały pomocnicze.

Ustawa z dn. 29. I. 30 (Dz. U. N. 10. poz. 65) upoważnia Min. Skarbu do czasowego lokowania zapasów kasowych do wysokości 50 milj. zł. w papierach o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo pupilarne (kredyt budowlany).

„ „ „ 1. II. 30 (Dz. U. N. 10. poz. 66) upoważnia Min. Skarbu do wypuszczenia serji III premjowej pożyczki dolarowej do wysokości nom. \$ 7,500.000 w obligacjach na okaziciela po 5 dolarów każda o oprocentowaniu 4%. Wpływ z pożyczki ma posłużyć na konwersję serji II 5% premjowej pożyczki dolarowej, reszta na cele kredytu rolnego.

„ „ „ 1. II. 30 (Dz. U. N. 10 poz. 67) zawiesza z dniem 1. I. 30 pobór podatku od kapitałów i rent.

Rozp. Min. Skarbu i Sprawiedl. z dn. 11. II. 30 (Dz. U. N. 10 poz. 70) o lichwie pieniężnej ustala, że korzyści majątkowe, osiąmane przy czynnościach kredytowych, nie mogą przekraczać 12% w stosunku rocznym.

POŁOŻENIE GOSPO

		1924	1925	1926	1927	1 9 2 8			
		31.XII	31.XII	31.XII	31.XII	31.III	30.VI	30.IX	31.XII
1	OBIEG PIENIĘŻNY	675,8	815,0	1.021,1	1.312,3	1.413,0	1.434,3	1.515,5	1.539,4
2	Bilon i bilety zdawkowe	124,9	433,6	428,4	309,3	285,4	250,4	254,1	244,1
3	BANK POLSKI: Obieg biletów	550,9	381,4	592,7	1.003,0	1.127,6	1.183,9	1.261,4	1.295,3
4	Złoto	103,4	133,6	138,8	517,3	553,3	601,2	607,0	621,6
5	Dewizy zaliczone i niezaliczone do pokrycia	269,0	69,7	164,9	894,6	843,4	733,5	662,6	713,9
6	Stosunek procentowy pokrycia kruszcowo-walutowego . .	—	37,96%	46,90%	72,61%	68,44%	63,43%	59,97%	63,13%
7	" " " wyłącznie złotem	—	—	—	31,11%	31,87%	33,79%	33,82%	34,13%
8	KREDYT krótkoterminowy: Bank Polski ¹⁾	280,9	380,7	376,6	496,9	544,5	640,8	744,0	731,9
9	Banki państwowe ²⁾	—	229,1	388,8	364,3	409,3	472,2	528,3	482,2
10	Banki akcyjne ³⁾	—	265,1	326,2	547,5	615,2	685,8	746,0	757,9
			1,8%	1,93%	2,34%	2,27%	1,82%	2,32%	2,87%
11	Odsetek weksli protestowanych w Banku Polskim								
12	Suma weksli zaprotestowanych w Polsce w milj. zł. . .							51,5	69,1
13	WKŁADY: Bank Polski ⁴⁾	57,7	49,0	133,5	184,3	175,5	170,3	135,8	191,9
14	P. K. O. wkłady oszczędności	7,6	12,6	23,3	58,5	88,1	100,1	110,8	122,3
15	Bank Gosp. Kraj. i Państw. Bank Rolny ⁵⁾	—	82,1	229,5	350,6	417,1	468,7	477,4	393,6
16	Banki akcyjne { terminowe	—	30,8	51,2	115,0	124,7	152,0	166,7	163,3
17	bezterminowe ⁶⁾	—	108,2	153,3	236,4	284,8	298,1	309,9	322,6
18	Kasy oszczędności ⁷⁾	—	24,8	58,0	137,5	179,8	202,9	226,9	240,3
19	Spółdzielnie ⁸⁾	—	4,8	8,1	23,4	28,3	31,4	34,0	36,2
20	Obroty na giełdzie pieniężnej w Warszawie	23,1	26,1	85,6	43,5	69,9	68,1	68,2	45,4
21	" Izb Rozrachunkowych ⁹⁾	86,3	92,1	143,2	298,2	435,8	412,6	409,9	491,0
22	Wskaźnik kursu akcji ¹⁰⁾	136,1	74,8	39,7	112,4	109,2	103,4	104,7	100,3
23	SKARB PAŃSTWA: Wydatki	1.560,0	1.841,0	1.853,5	248,9	286,8	206,2	228,1	265,3
24	Dochody	1.370,4	1.615,2	1.902,0	255,2	306,8	216,6	238,3	299,0
25	w tem: cła	—	284,5	213,4	34,4	56,5	30,3	42,7	41,2
26	podatki bezpośrednie wraz z podatkiem majątk.	—	—	—	71,9	62,1	49,5	51,0	101,6
27	" pośrednie	—	—	—	14,9	15,2	17,0	14,6	17,1
28	HANDEL ZAGRANICZNY: Saldo	- 370,1 ¹⁷⁾	- 464,4 ¹⁷⁾	+ 703,2 ¹⁷⁾	- 59,9	- 163,8	- 97,7	- 68,5	- 29,2
29	Przywóz	2.546,1 ¹⁷⁾	2.745,2 ¹⁷⁾	1.541,2 ¹⁷⁾	275,3	372,2	289,7	272,8	238,4
30	w tem: artykuły spożywcze i zwierzęta ¹¹⁾	502,3 ¹⁷⁾	795,9 ¹⁷⁾	267,4 ¹⁷⁾	58,9	52,7	83,2	50,6	38,3
31	surowce i wyroby przemysłowe ¹²⁾	2.043,8 ¹⁷⁾	1.949,3 ¹⁷⁾	1.273,7 ¹⁷⁾	215,4	319,5	206,2	222,2	200,1
32	Wywóz	2.176,0 ¹⁷⁾	2.280,8 ¹⁷⁾	2.244,7 ¹⁷⁾	215,4	208,3	192,0	204,3	209,2
33	w tem: artykuły spożywcze i zwierzęta ¹¹⁾	605,5 ¹⁷⁾	771,6 ¹⁷⁾	760,9 ¹⁷⁾	71,6	66,4	55,6	63,7	79,7
34	surowce i wyroby przemysłowe ¹²⁾	1.570,5 ¹⁷⁾	1.509,2 ¹⁷⁾	1.483,8 ¹⁷⁾	144,8	141,9	136,4	140,6	129,5
35	PRODUKCJA: Węgla w tys. tonn	—	2.420 ¹⁸⁾	3.601 ¹⁸⁾	3.446	3.509	3.191	3.402	3.445
36	Surówki żelaza " " "	—	26,2 ¹⁸⁾	40,0 ¹⁸⁾	57,6	58,0	53,8	53,7	57,5
37	Stali " " "	—	66,0 ¹⁸⁾	87,2 ¹⁸⁾	91,6	118,2	116,3	126,9	128,4
38	Cynku " " "	—	—	11,3	13,2	13,5	13,4	13,2	14,7
39	Wskaźnik ogólny produkcji przemysłowej ¹³⁾	—	84,2	109,3	123,3	123,0	129,5	134,8	136,2
40	PRACA: Zatrudnieni w tys.	—	546,3	615,4	720,7	727,8	778,4	800,6	791,6
41	Bezrobotni " " "	—	302,3	190,1	165,3	167,0	116,7	82,6	128,1
42	Wskaźnik płac robotniczych ¹⁴⁾ { nominalny . .	124,7	79,2	92,9	105,7	106,1	109,6	112,8	115,5
43	realny ¹⁵⁾ . . .	100,6	93,6	95,1	103,0	107,7	111,5	114,6	109,5
44	CENY ¹⁶⁾ : Wskaźnik hurtowy ogólny	—	83	94,6	100,9	102,1	102,5	99,7	99,9
45	" " rolny	—	71,2	96,3	97,3	100,5	100,3	94,7	93,9
46	" " przemysłowy	—	91,3	93,2	103,7	103,2	104,5	103,8	104,1
47	" kosztów żywności w Warszawie	—	91,1	98,5	101,5	101,8	99,1	98,8	102,2
48	" " utrzymania " "	—	89,9	97,2	102,6	101,1	103,2	103,5	105,9
49	KOLEJE: Średnia dziennych załadowań w wag. 15 tonn .	—	12.260,0	15.879,0	16.126,0	17.569,0	17.314,0	18.334,0	16.654,0
50	GDYNIA: (ładunek w tonnach) weszło	—	17,0	179,0	947,0	5.208,0	37.504,0	7.040,0	11.641,0
51	wyszło	—	—	413.826,0	108.895,0	118.233,0	157.916,0	197.219,0	151.838,0

¹⁾ Zaliczono pozycje: dyskonto weksli, pożyczki zabezpieczone papierami wartościowymi i zaliczki reportowe.

²⁾ Bank Gospodarstwa Krajowego i Państwowy Bank Rolny; w bilansach Banku Gospodarstwa Krajowego uwzględniono pozycje: weksle zdyskontowane, otwarty kredyt, pożyczki towarowe i pożyczki terminowe. W bilansach Państwowego Banku Rolnego uwzględniono pozycje: weksle zdyskontowane, otwarty kredyt i pożyczki terminowe.

³⁾ W 13 największych bankach akcyjnych zaliczono pozycje: weksle, pożyczki terminowe, otwarty kredyt.

⁴⁾ Prywatne rachunki żyrowe i różne

⁶⁾ Wraz z saldami kredytowymi w rachunkach bieżących

⁷⁾ Do dn. 31/XII. 28 r. wkłady w 118 kasach oszczędności, uwzględnionych w Wiadomościach Statystycznych, od 1/I 29 r. dane obejmują 137 kas, od 1/I 30 r.

obejmują 359 kas (bez wkładów instytucji finansowych).

^{a)} Do 31/XII. 28 obrotów izb w Warszawie, Poznaniu i Lwowie, od 1/I. 1929 uwzględniono obroty Izby Rozr. w Łodzi, od 1/IV 29 r. obroty Izby Rozr. w Kato-

7) Do 31/XII. 28 obroty Izby w Warszawie, Poznaniu i Lwowie, od 1/I. 1929 uwzględniono obroty Izby Rozr. w Łodzi, od 1/IV 29 r. obroty Izby Rozr. w Katowicach, a od 1/I. 30 r. w Krakowie.

¹⁰⁾ Wskaźnik kursu 45 akcji przy podstawie r. 1927 = 100.

D A R C Z E P O L S K I.

												1 9 3 0	
1			9			2			9				
31.I	28.II	31.III	30.IV	31.V	30.VI	31.VII	31.VIII	30.IX	31.X	30.XI	31.XII	31.I	28.II
1.451,7	1.479,9	1.572,0	1.505,4	1.471,1	1.532,5	1.533,5	1.613,9	1.614,0	1.661,8	1.633,4	1.599,7	1.484,7	1.516,4
229,6	231,1	238,7	231,2	226,6	234,0	240,1	254,5	259,5	269,6	267,3	259,4	238,0	234,7
1.222,1	1.248,8	1.333,3	1.274,2	1.244,5	1.298,5	1.293,4	1.359,4	1.354,4	1.392,2	1.366,1	1.340,3	1.246,7	1.281,7
621,9	622,4	623,3	624,2	625,8	627,8	629,0	652,6	666,4	684,6	684,8	700,5	700,9	701,1
685,1	697,7	658,9	576,4	538,5	520,1	526,9	524,7	517,7	512,3	516,9	526,2	473,0	460,9
64,71%	63,32%	62,49%	62,69%	60,88%	60,33%	61,93%	61,69%	60,67%	60,80%	62,2%	61,89%	63,08%	61,07%
34,98%	33,74%	33,72%	35,29%	35,15%	35,46%	36,18%	36,70%	37,02%	37,83%	38,33%	38,74%	41,22%	40,33%
723,0	744,7	789,6	782,6	830,8	832,6	782,5	796,1	804,9	819,9	795,8	781,1	755,6	738,7
463,6	475,9	448,1	509,7	527,8	547,9	555,5	562,5	565,8	573,4	564,1	553,8		
758,1	790,7	808,1	821,1	822,5	825,5	828,1	841,3	842,6	844,0	848,1	831,0		
3,75%	4,61%	5,12%	5,06%	5,72%	5,81%	5,37%	5,21%	4,42%	4,71%	5%	5,44%	6,12%	5,92%
78,4	84,2	94,3	101,9	105,6	100,1	118,9	99,9	105,2	117,8	117,9	130,7		
146,0	172,5	208,0	130,0	158,4	147,1	141,2	131,8	144,4	123,7	131,2	183,5	141,2	153,4
126,1	130,1	135,6	136,0	139,0	141,9	148,1	151,3	154,9	160,8	163,1	173,0	180,4	
362,4	363,8	346,2	342,3	359,2	364,4	357,2	345,6	323,5	322,7	333,2	328,9		
158,2	169,9	181,1	181,5	196,9	198,2	202,4	207,4	208,0	210,4	212,6	205,4		
323,2	329,5	328,8	329,7	321,1	324,0	331,5	333,8	336,8	337,3	328,6	329,8		
250,5	258,4	266,2	274,7	279,3	289,6	296,9	302,3	305,6	312,3	316,1	319,2	417,1	
38,3	40,0	41,5	43,2	42,3	42,6	43,6	44,8	45,2	46,1	46,3	47,4		
68,0	44,9	50,6	70,9	40,8	34,5	31,2	30,4	36,2	55,7	44,0	42,6	63,1	49,4
520,3	462,6	533,4	647,7	579,4	607,3	681,4	616,3	631,5	677,3	658,5	651,6	641,2	572,9
97,1	92,3	87,4	87,8	81,8	80,8	80,0	76,7	74,5	71,0	68,9	67,6	65,7	
227,5	203,5	265,6	245,3	240,6	232,1	250,9	231,8	236,3	267,3	270,4	250,7	242,0	
256,9	249,3	278,1	250,9	245,3	232,6	251,8	233,1	238,8	270,8	273,6	265,0	250,0	
36,8	27,5	32,9	43,2	36,0	32,6	32,9	30,0	33,3	36,7	38,8	31,9	26,3	
80,4	50,9	68,0	66,0	74,6	51,1	66,6	57,9	49,7	48,8	82,9	100,1	83,5	
17,5	18,9	13,7	14,0	14,5	17,5	16,9	14,3	16,2	14,2	13,2	17,3	19,8	
- 78,2	- 97,5	- 71,8	- 106,8	- 45,4	- 33,8	+ 10,0	+ 54,2	+ 14,5	+ 2,2	+ 12,7	+ 40,4	+ 1,8	+ 36,4
294,0	264,9	233,3	321,1	272,2	271,7	266,4	226,5	247,5	257,2	243,4	214,4	216,7	181,7
43,4	41,3	29,5	47,5	38,9	44,1	34,5	30,2	28,6	38,3	37,8	41,6	37,7	31,1
250,6	223,6	203,8	273,6	233,3	227,6	231,9	196,4	218,9	218,9	205,6	172,8	179,0	150,6
215,8	167,4	161,5	214,3	226,8	237,9	276,4	280,7	262,0	259,4	256,1	254,8	218,5	218,1
76,5	48,5	47,4	66,3	82,1	82,0	105,1	109,9	92,5	105,3	100,3	103,3	82,9	78,9
139,3	118,9	114,1	148,0	144,7	155,9	171,3	170,8	169,5	154,1	155,8	151,5	135,6	139,2
3.945,0	3.255,0	3.800,0	3.701,0	3.391,0	3.491,0	4.024,0	3.942,0	3.950,0	4.401,0	4.115,0	4.000,0		
61,5	48,5	59,9	61,0	63,7	58,3	65,7	64,8	58,1	57,7	59,1	47,3		
142,7	118,6	126,6	125,1	120,7	115,5	113,5	112,0	104,0	109,9	105,0	84,2		
14,6	12,4	13,8	14,4	14,3	13,0	14,6	14,6	14,5	14,8	13,4	13,8		
136,6	127,0	129,9	133,6	129,4	127,5	126,3	126,4	128,6	129,8	125,5	124,5		
749,6	737,2	748,0	778,5	796,6	796,4	783,7	787,9	791,6	816,3	797,4	712,5		
161,2	178,3	170,4	149,1	119,9	105,1	97,3	90,1	81,8	91,0	126,5	186,4	249,5	282,6
115,7	115,7	117,5	118,3	119,2	119,6	119,8	119,6	119,5	121,1	121,0	121,0		
110,0	106,9	111,3	112,3	112,2	115,0	113,4	113,7	114,1	117,2	115,9	115,2		
97,9	98,8	99,0	98,3	95,4	95,1	95,6	95,1	93,9	93,1	94,7	92,2	88,4	
89,7	92,3	91,6	90,3	84,2	84,3	85,1	84,3	82,0	80,6	84,5	80,2	74,8	
104,0	103,9	104,7	104,4	104,1	103,5	103,4	103,2	102,9	102,8	102,1	101,3	99,4	
101,1	106,2	101,3	99,9	99,8	96,2	96,6	95,3	95,4	96,7	98,0	99,6	90,9	86,5
105,5	108,2	105,6	106,0	106,0	104,4	104,6	103,9	104,1	104,8	105,8	106,9	102,5	99,9
15.761	13.726	15.300	16.900	15.500	18.122	19.463	19.125	19.374	21.327	20.661	17.000	13.640	
11.424	3.328	31.843	36.945	44.865	50.222	73.856	21.173	12.963	9.224	12.104	23.851	32.801	
202.915	8.221	96.968	215.913	242.594	251.686	261.590	249.953	236.578	266.255	229.806	231.741	281.046	

¹¹⁾ Pierwsze dwie grupy taryfy celnej.

¹²⁾ Pozostałe grupy taryfy celnej.

¹³⁾ Przy podstawie — okres 1925-1927 = 100. Według obliczeń Instytutu badania konjunktury gosp. i cen.

¹⁴⁾ Według obliczeń Instytutu badania konjunktury gosp. i cen.

¹⁵⁾ Wskaźnik realny płac robotniczych stanowi stosunek wskaźnika nominalnego do kosztów utrzymania.

¹⁶⁾ Wskaźnik cen przy podstawie r. 1927 = 100.

¹⁷⁾ Za cały rok.

¹⁸⁾ Średnia miesięczna.

¹⁹⁾ W górnictwie, hutnictwie i przemyśle przetwórczym.

U W A G A. Wartość obrotów w handlu zagranicznym podano w złotych według Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13. 10. 1927 r. Pozycje: obieg pieniężny, Bank Polski, kredyt i Skarb Państwa podano w złotych obiegowych w danym czasie.

Urzędowa stopa dyskontowa w poszczególnych państwach.

PAŃSTWA	Rok 1929 Grudzień	R o k 1 9 3 0			Data, od której obowiązuje zmieniona stopa	Rubryka na odnoto- wywanie później- szych zmian	Data, od której obowiązuje ostatnia zmiana	Rubryka na odnoto- wywanie później- szych zmian	Data, od której obowiązuje ostatnia zmiana
		Styczeń	Luty	Marzec					
Francja . . .	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3	3	31. 1. 1930.				
Szwajcaria . .	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	22. 10. 1925.				
Belgia	4 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	1. 1. 1930.				
Holandja . . .	4 $\frac{1}{2}$	4	4	3 $\frac{1}{2}$	7. 3. 1930.				
Stany Zjedn. .	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	4	3 $\frac{1}{2}$	14. 3. 1930.				
Anglja	5	5	4 $\frac{1}{2}$	4	7. 3. 1930.				
Szwecja	5	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	4	7. 3. 1930.				
Danja	5	5	5	4 $\frac{1}{2}$	7. 3. 1930.				
Czechosłowacja	5	5	5	5	8. 3. 1927.				
Norwegja . . .	5	5	5	5	27. 12. 1929.				
Japonja	5,48	5,48	5,48	5,48	18. 10. 1927.				
Hiszpanja . . .	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	19. 12. 1928.				
W. M. Gdańsk	6	6	6	5 $\frac{1}{2}$	7. 3. 1930.				
Niemcy	7	6 $\frac{1}{2}$	6	5 $\frac{1}{2}$	7. 3. 1930.				
Jugosławja . . .	6	6	6	6	23. 6. 1927.				
Łotwa	6	6	6	6	1. 4. 1928.				
Austria	7 $\frac{1}{2}$	7	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	11. 2. 1930.				
Węgry	7 $\frac{1}{2}$	7	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	13. 2. 1930.				
Włochy	7	7	7	6 $\frac{1}{2}$	4. 3. 1930.				
Litwa	7	7	7	7	8. 2. 1925.				
Finlandja . . .	7	7	7	7	16. 11. 1928.				
Indje	7	7	7	7	31. 11. 1929.				
Polska	8 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$	8	7	14. 3. 1930.				
Portugalja . . .	8	8	8	8	29. 7. 1926.				
Rosja	8	8	8	8	5. 4. 1927.				
Estonja	8	8	8	8	3. 10. 1929.				
Grecja	9	9	9	9	30. 11. 1928.				
Rumunja	9	9	9	9	26. 11. 1929.				
Bułgarja	10	10	10	10	2. 7. 1929.				